

29 listopada 1830

Wybuchło Powstanie Listopadowe

przygotowane przez spiskowców z warszawskiej Szkoły Podchorążych pod wodzą ppor. Piotra Wysockiego. Powstańcy zaatakowali najważniejsze punkty w stolicy: Belweder, będący siedzibą wielkiego księcia Konstantego, i Arsenał.

*Starcie belwederczyków z kirasjerami rosyjskimi na moście w Łazienkach
na obrazie Wojciecha Kossaka.*

Atak spiskowców na warszawski Belweder w noc listopadową 1830 r.

Rycina Fryderyka Krzysztofa Dietricha.

Maurycy Mochnacki (1803-1834), krytyk literacki i muzyczny, teoretyk polskiego romantyzmu, publicysta, zwolennik reform społecznych, członek sprzysiężenia Piotra Wysockiego, „trybun” i kronikarz Powstania Listopadowego, zwolennik bezkompromisowej walki o niepodległą Polskę całego narodu; nazwany „polskim Robespierre’em”. W noc z 29 na 30 listopada 1830 r. ogłosił na Rynku Starego Miasta w Warszawie rozpoczęcie powstania przeciwko rosyjskiemu zaborcy i poderwał lud stolicy do szturm na Arsenał. Walczył w bitwie pod Ostrołką 26 maja 1831 r. Po klęsce Powstania Listopadowego udał się na emigrację do Francji.

Zmarł na gruźlicę 20 XII 1834 w Auxerre, gdzie został pochowany na cmentarzu Saint-Amatre. Jego szczątki zostały sprowadzone z Francji do Polski po 187 latach, 27 listopada 2021 r., i po uroczystej mszy żałobnej w Katedrze Polowej Wojska Polskiego złożone na Cmentarzu Wojskowym na warszawskich Powązkach.

Olszynka Grochowska 1831. Czwartacy. – Wojciech Kossak.

W dniach 24-25 lutego 1831 r. rozegrała się bitwa pod Grochowem – największa bitwa Powstania Listopadowego. Najkrwawsze walki toczyły się drugiego dnia w rejonie Olszynki Grochowskiej, gdzie ciężko ranny został głównodowodzący wojskami polskimi gen. Józef Chłopicki. Obie walczące strony odniosły ogromne straty: poległo ok. 7300 Polaków i ok. 9500 żołnierzy rosyjskich. Rosjanie dowodzeni przez feldmarszałka Iwana Dybicza odłożyli szturm na Warszawę do chwili ściągnięcia przeciwko Polakom większych sił.

Źródło ilustracji: Wikimedia Commons

Opracowała Elżbieta Łukaszewska